

Hevur tú ein spurning ella onkran trupulleika, sum tú kundi ynskt tær at fingið viðgjordan í hesum teiginum.

Spyr Sosialin

Skriva til: Sosialurin, postsmoga 76, 3800 Argir. Merk brævbjálvan »Spyr Sosialin«.

Løgfrøðingur- in:

Er tað loyvt at taka rentur?

Tað stendur ofta á faktur-um og øðrum rokningum, at rentur verða tiknar av upphæddini, um ikki goldið verður áðrenn 20 ella 30 dagar.

Eg vil fegin vita, um hetta er loyvt. Ella er tað

nakað um, at tað bert er loyvt at taka morarentur í slikum fori.

Hvat sigur løgfrøðingurin?

Nýggja rentulógin, ið kom í gildi 1. januar 1983, fevnir um krov ið falla til gjaldingar 1. januar í ár ella seinni, er bert galdandi, um so er at partarnir t.d. (keypuri og seljari) ikki hava gjort serstaka avtalu um rentur ella víðurskiptini eru umfatað í aðrari lóg ella síðvenju.

Rentulógin heimilar, at krevjast kann ein árlig renta svarandi til diskonto danska tjóðarbankans, sum í lotuni er 7 pst.

Rentan kann krevjast frá tí degi, skuldin er fallin til gjaldingar, um hesin dagur er fastlagdur frammanundan.

Er eingin fastur gjaldsdagur ásettur frammanundan, ella skuldarin ikki hevur fingið upplýsing um tað, eigur kreditor at krevja skuldanar eftir upphæddini. Samstundis skal kreditor geva skuld-

Eyðun Joensen, sálfrøðingur

Marjun Sigurdóttir, sálfrøðingur

Marnar Simonsen, lækni

Fríða Patursson, lögfrøðingur

aranum greitt, at um ikki goldið verður innan ein mánað, frá tí at kravið varð sett fram, verða rentur roknaðar frá tí degi, gjaldsfreistin er úti.

T.v.s. ein mánað aftaná at kreditor hevur kravt eftir skuldini.

Er gjaldsdagurin ikki greiður frammanundan, og hevur kreditor ikki kravt skuldanar, sum nevnt omanfyri, hevur hann ikki krav upp á rentu, uttan so at málið verður lagt fyri rættin. Rentan verður tá roknað frá tí degi, stevningin verður latin rættinum.

Um tað greitt framgongur av faktura ella kontoavriti, nær skuldin fellur til gjaldingar, og at rentur verða roknaðar, um ikki goldið verður rættstundis, er eitt tilíkt skriv ein gildug fráboðan.

Rentan, sum her er talan um, er tann sonevnda morarentan. Hetta er renta av ov seint goldnari skuld.

Krov sum eru fallin til gjaldingar áðrenn 1. januar 1983 koma undir gomlu reglurnar um rentu, sum í stuttum eru hesar: Kreditor kann krevja rentu, um partarnir hava avtalað hetta, ella um skuldarin kann sigast at hava góðtikið, at rentur verða roknaðar.

Víðvikandi hesum seinna er tað ikki nóg mik-

id, at skuldarin regluliga hevur fingið sendandi kontoavrit sum vísa, at rentur verða roknaðar.

Er eingin avtala, og hevur skuldarin ikki góðtikið rentu, hevur kreditor einki krav upp á slikar. Tó kann hann, um málið verður lagt fyri rættin, krevja 5% í rentu, tó bert frá stevningsdegi — tann sonevnda prosesrentan. Hesar reglur eru galdandi í brúkarakeyp.

I handilskeypi (viðurskipti millum tveir handlar) kann kreditor krevja 6% frá tí at vora var latin. Prosesrentan í handilskeypi er eisini 6%. Hesar reglur umfata sum nevnt bert krov, fallin til gjaldingar áðrenn 1. januar 1983.

Fríða

Sálfrøðingur- in:

Um frítíðar- pening

Eg vil fegin vita eitt sindur um frítíðarpening.

Um ein arbeidir ein ella tveir timar um dagin, er ein so tvungin til at halda summarfrí í eins langa tíð, sum tey, ið arbeida fullan dag?

M.

Hetta er eitt sindur bakvendur spurningur.

Flest all vilja hava ta frítíð, tey eiga rætt til og helst eitt sindur afturat, men sum eg skilji tygum, so vilja tygum helst ikki hava 4 vikur summarfrí.

Lógin, sum tryggjar okkum lonmóttakaram rætt til summarfrí, er ikki komin av sær sjálvari, men eftir tógvi stríð frá fakkfelagunum. Hetta er ein rættur, ið vit ikki eiga at siga frá okkum.

Fyri at koma aftur til tygara spurning, so eiga tygum rætt til 4 vikurs summarfrí og til 9,5% av lonini, tygum hava havt frá 1/4 í árinum frammanundan og til 31,3% í árinum, tygum eru i.

Vilja tygum ikki taka í móti hesum, er tað møgulega brot á lógina, men eg vænti ikki, at arbeiðsgevarin fer at leggja sak móti tygum av hesi orsak.

Marjun

Rætting

I brævkassanum seinasta hósdag, nevndu vit privat praktiserandi psykologin á Kirkjuveg í Havn. Tað er Jøgvæn Bæk, sum hevur arbeitt á hesum bústaði, men sigur nú við Sosialin, at hann er at hitta í Trapputúni 16. Fólk eru vælkomin at ringja til Jøgvæn Bæk á tlf. 162 51 í tíðarskeiðinum kl. 18—19 hvønn gerandisdag.

Dag.

Tvøroyri fingið bygðahús:

Felag keypt biohøllina til ymiskt felagsítriv

Í kapping við sjónvarpið er nógv felagsítriv dottið niðurfyri, men móguliga kann okkurt annað enn bert hvíldarstólin og skermurin setast istaðin.

Á Tvøroyri gavst Biohøllin 1. oktober í ár, tí ov lítið fólk vitjaði sýningar. Sjónvarpið hevði her tikið grundarlagið undan biohøllini.

Istaðin keypti Tvøroyrar Dansifelag húsini, har biohøllin helt til. Átlanin er at nýta húsið til bygðahús fyri tilkomin fólk og ungafólk í felag.

Ketty Andreassen, formaður í Tvøroyrar Dansifelag, sigur við Sosi-

alin, at felagið fyri stuttum varð endurreist, eftir at hava ligið stilt í nøkur ár.

Upprunaliga var Tvøroyrar Dansifelag stovnað í 1958. Tað vóru ungir menn í bygðini, sum stovnaðu felagið tá. Av tí at stovnarinn vóru til skips, undir Íslandi, Grønlandi o.a. staðni, so datt felagið niðurfyri eftir at hava virkað í umleið tvey ár. Dansihugaði á Tvøroyri hava síðan verið limir í Suðuroyar Norðara Dansifelag, saman við Hvalba og Sandvík, men av tí at Tvøroyri er vorðið so stórt pláss, og tí t.d.

Vág, Sumba hava sitt eigna felag, so hildu tey á Tvøroyri, at tey eisini kundu royna tað.

Úrslitið varð, at Tvøroyrar Dansifelag varð endurreist 18. september 1983 og eru um 90 limir í felagnum.

Næsta stigið var, tá Tvøroyrar Dansifelag keypti biohøllina 1. oktober í ár fyri 205.000 krónur. Umframt vanligan stuðul frá landinum til slíkan stovn, sum er 30% av sölupphæddini, so hevur felagið annars skipa fyri bingo og øðrum tiltøkum, til tess at skaffa pening til húsakeyp

ið. Tað ið restar í, hefta limirnir sjálvir fyri.

Felagshúsið hjá Tvøroyrar Dansifelag var upprunliga bygt til avhaldshús í 1920-unum, og hevur síðan verið nýtt m.a. til biohøll.

Bygðahúsið er síðan umvælt til tað virksema, sum skal verða framtíð, og heldur Ketty Andreassen, at felagshúsið er hugnaligt og nýtiligt til endamálið, at húsa tilkomnum og ungdomi. Átlanin er at gera matarhøll, so smærri veitslur eisini

kunnu haldast í húsnum. Í nevndini í Tvøroyrar Dansifelag eru: Ketty Andreassen, form. Petur M. Petersen, næstform. Guðrið Petersen, kassam.

Leila Petersen, skrivari. Nevndarlimir eru: Finn Andreassen og Maria Strøm.

Dag.